הקומץ את המנחה פרק שני מנחות

עין משפט נר מצוה

בו א מ"י פט"ו מה"מ פסיה"מ הלכה ט:

שיטה מקובצת

(א) מיא בעלמא קא מדי. ואין זה קרבו כל מתיריו בשלמא לרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר אם כן צריך שיחשוב בכל ההזאות והוי שפיר קרבו כל מתיריו דאין שם פסול אחר רק מחשבה שלא בזמנו ואינו נגמר עד שיפגל בכולן אלא לר"מ דאית ליה מפגלין בחצי מתיר א"כ כי פיגל בראשונה נמר פיגולו בכך מכאן ואילך כי מדי מיא בעלמא כו': (ב) בארבעה פרים כו' מה דנקט בקונטרס (שיהרו קודם הקרנות) (והזאות דטהרו של מזבח הוא קודם מתנות דקרנות) לא דק דד' מתנות דקרנות הוו קודם שיהרו כדמוכח במס' יומא. ומה שמסמיך מפר שאם נשפך הדם אחר שהתחיל להזות על המזבח קודם שנגמר כל הזאות של מזבח אפילו למאן דאית ליה מפקוס שספק יתחיל וא"ל א"כ ד' פרים וד' שעירים היינו משכחה לה ר"ל בגון שחישב בשלישית בהזאה אחרונה של מזבח ונשפך הדם שצריך להביא פר ושעיר אחר משום שעירים שהיו נשפכין על מזבח החיצון וקסבר שעירים מעכבי ופלוגתא היא ביומא וא"ת מאי שעירים שייך הכא כיון דגמר כבר כל ההזאות הא לא שעירים ניתנו כיון דאין צריך להזות עוד כי אם לשפוך על מזבח החיצון ר"ל משום דאיכא (מ"ד) בפס' יומא שאם נשפך קודם שפיכת שעירים יתחיל השני במזבח להזות הזאה אחת על המזבח והוו להו שעירים וא"ת אמאי נקט ד' פרים וד' שעירים כבי פרים וכי' שעירים אני ר"ל משום שיעורי דרב אשי דובחים דאמר בראשונה כו' ובברייתא וצ"ל שפיגל באחרונה דא"כ לא קרבו מתיריו והא דקתני פיגל בראשונה כו' בגמר כל אחד מתיריו וקרי ראשונה כל הזאות שלמני ולפנים ושניה כל הזאות של פרכת וא"ת כיון דכל מ"ג הזאות מעכבות זז את זז ואם חיסר אחת מהן לאו כלום עביר א"כ כי פיגל באחת מן הזאות איך קרית ליה קרבו כל מתיריו הרי חסר אותה של פיגול ר"ל דלא קרינן ליה חיסרון אותה שפיגל כה דמ"מ מהניא לאקבועי בפיגול לחייב עליו ברת דהרצאה כתיב ביה בראמרינן כהרצאת כשר כך הרצאת פסול. עוד בארבעה פרים וארבעה שעירים פ"ה שחט פר ושעיר והזה הזאות פנים וסיגל באחרונה ונשפך הדם וחזר ושחט השני ופיגל באחרונה של היכל ונשפך שחט [השלישי נתין] על שהרו ופיגל באחרונה ונשפך הדם שחט פר ושעיר אחר ונתן ד' מתנות של קרנות בשחיקה ולכך צ' פיגל באחרונה דאי (פיגל) בראשונה כי מדי מיא בעלמא קא מדי ולא הוי קרבו כל מתיריו של אותו פר ושעיר נמצוותו אבל כשפגל באחרונה כל מה שנעשה באותו פר [קרבן] מצוותו אלא של פיגול אותה כ"ע לא מליני דלפיגול מרצה דאל"כ לא המצא פיגול לעולם ולפ"ז הכחו מקום לא אמרינן מיא בעלמא [יכול] להיות שפיגל אף בראשונה ולכך פ"ה ונשפך הדם דאל"כ לא היה מביא אחרים אי משום פיגול ע"כ בכהן שוטה שפקיגן דסבר שאין מחשבה פיגול פוטלת) דהא כי הדר והביא פיגל ועוד מי' דאחר שנשפך הדם הראשון והביא השני לא חזר לראש כל העבודות שאין צריך לחזור אלא למקום שספק ואפי' (לר"מ בפרן) ולא במצמת דמי מילי כשמת אבל נשפך מהחיל מקום שספק ולכך פי' כו' שאם היו צריך לחזור לראש א"כ מה שעשה בראשון אינו כלום ולא הוי (קרבן) מתיריו כמצוותו וא"ת א"כ כיון שנפסלו הראשונות מאי קא עביד (בשניהן) הא אמרינן הקדים מעשה לחבירו פסול וכ"ש הכא שהם פסולות כי עביד אחד מהם בפיסול אינך מיא בעלמא קא מדי דהא הם מעכבות זז את זז ואם כן היאך הפיגול (נקבע) הא לא קרב המתיר כמצוותו ר"ל דמ"מ הוי קרב המתיר כמצוותו ולענין שמיצה לפיגולו דע"כ חל עליו הפיגול והנמ' מיצו שבסר השני אחוז ומתחיל מתחילה וכן כולם חשב שפיר קרב המתיר כמצוותו ומה שפי' אבריא הנ' לשבע הזאות) על שיהרו והוי לו' מתנות לא דק (שהרי הוי' מתנות דקרנות הוו קודם דשבע הזאות על שיהרו) וכן מוכח (מ"ד) בגמרא דאמרי' בשמס סגי בראשון פיגל ובשני אשר דמשני כדאמרי' ר"ל משום שיעורי דרב אשי בשנית ובשלישית ובברייתא פיגל אם פיגל שיש ד' פרים וד' שעירים. תו"ה: (ג) מ"ד דמעכבי מ"מ לא נחית לפרוחשבה בהדי מכין הזאות: (ד) כל עבודה שאינה מתרת. פ"ה משור דאפשר כו' ולקמה דמאי פריך לקמן מה שחיטה דעבודה מתרת והוי ליה למיסר שחיטה אי אפשר לבטלה (אלא נ"ל) דה"מ שאינה מתרת לשום דבר שזריקה מתרת לבשר וקבלה מתעלת לזריקה אבל הולכה אינה מועלת לשום דבר ושחטא דאינה מתרת לשום דבר. ש"ת. ד"ל תוס' אחרות עבודה חשובה לפגל עלי' בפני עצמה פ"ה דליכא למיסר עד שיפגל כל המתיר דהא לא' מתיר הוא ואין לאחרות נח לעבב ודוקא לומר כיון דגרעינא כל כך דאינה מתרת אם כי מחשב בחברותה חשובה דהא והוי כמחשב במתיר שלם שאין באחרת נח לעבבה מיהו דא דפרש"י דאינה מתרת משום דאפשר לבטלה לא נהירא שהרי כי פריך והרי שחיטה דאינה מתרת לא מצינו לפרושי יכי דאפשר לבטלה אלא ה"מ אינה מתרת מסם אלא (דמ"ד) לקבלה שמתרת הזריקה וזריקה מתרת האימורים להקטיר אבל הכי אבל

מסורת הש"ס

(ה) זבחים מב. כ) זבחים כח: מב.; ג) [יומא מ: זבחים מב: פח.]; ד) [יומא מ: זבחים מב: מב: קיז.]. ה) [מפחים סב.]; ו) [מפחים סב.]; ז) [לעיל יד.]; ח) כ"ש ק"מ. ט) כתוס'. י"ק. י) כ"ל בקבלה ושחיטה פי'. כ) כתוס' לא בקבלה לאיפסל כו'. י"ק. ל) בהולכה דקומץ. י"ק. מ) תו"ד כפר קפנר אין דרך מלכה בכך. י"ק. נ) י"ל בקבלה ושחיטה כי דכי מעיב כתוס' לא בקבלה לאיפסל כו'. י"ק. ס) כמי מתחלת עבודה לגמר עבודה דמהני נזרות. י"ק.

הגהות הב"ח

(א) נמ' הקטיר שומשום לאכול למחר עד וכו' כולו מהו רב אמתלא: (ב) רש"י ד"ה אף הרצאת פסול: (ג) ד"ה מי' פרים וכו' קרני כל מתיריו: (ד) ד"ה מעכב וכו' לעכב הס"ד ואמ"ב מ"ה שאינה מתרת שחיטתה פיגה: (ה) ד"ה ה"ג נמ לו:

מוסף רש"י

הובא בעמוד הקודם

שיטה מקובצת (המשך)

הולכה אינה מתרת כלל והשתא פריך שפיר דס"ד (דשחיטה) אינה מתרת ומסיק דשחיטה מתרת הדם: (ו) מתרת היא ופליגי: (ז) תובות את הקומץ בשחיקה נמחק: (ח) מ"ד פיגול ברים ה"ד דהוי מצי למימר איכר דשמעת ליה חצי מתיר ואכילה שליכה חצי מתיר ואצי אכילה מי שמעת ליה אלא בלאו הכי פריך שפיר: (ט) מ"ד פסול כרבנן מציגו למימר דהייני רבנן דרבי דאמר איהו אומר אני שזה כשר מכלל דפליגי רבנן עליה דאי רבנן דתמניתין הני מילי בחצי מתיר ואכילה שליכה דנמר קומץ אבר קומץ דנמחת חיטא דאמרינן לעיל. תו"ה: (י) דחישב בשיעורו. פ"ה דחישב שיעור הקטרה דהקומץ הוי הקטרה שליכה וא"ת לעיל דקאמר הקרים מילים לערלים ומוקמא התם סימן אחד לפולים וסימן אחד לערלים אמאי פסל ר' מאיר הא לא הוי חשיב בשיעור שחיטה ר"ל דמ"מ לא הוי שומשום דבר פסוים כמו סימן אחד של שחיטה דאין דרך הקטרה בכך ואפ' לרי' דאמר לרי' הקטרה בכך יש הקטרה בפחות מכזית הני מילי חצי דיש חצי אבל שומשום לא הוי דרך הקטרה. תו"ה: (יא) דאפשר לתרשיש לחו זה לזה וה"ה דמצי למימר דשיי כגון שנשתנו כצד המזבח דחיק ליה בראמרינן פ"ק דובחים יח) פסחים דבחצי מתיר פליגי בסימן אחד שנני סימנין מהיריו הבשר לאכילה אלמא. יט) לחם דתקריש: כ) מבעי ליה כיון דלא איירי לעיל בהולכה והקטרה הס"ד דמה"ד אלא נתן דקתני נתן את הקומץ בשחיקה הלילך מיבעי ליה: כא) בשיעור שומשום הן הקומץ ע"מ לאכול

(ב) לולי ל"ל לשיטה מתרת עבודה חשובה היא לף שאינו מתמר כאמירתה יכי מתמר: ב) לולא דנריש ד"ל ר"ל דהשר מקפה מדרבנן דפליגי עליה וס"ל דלף דמתמר כמנים מן פיגל ודיל: